

Subject name:-B.Ed.(Semester)
Part- II -Sem IV - Optional Course (Any One)
Environmental Education

Question Bank

Q. 1. Rewrite the sentence by choosing suitable alternative given below.

1)The Sequential transfer of energy in environment is called as -

--

- a) Ecosystem
- b)Food chain
- c)Food web
- d)Energy Exchange

2) Radhanagari Forest in kolhapur district is famous for - - - animal.

- a)Bison
- b)Tiger
- c)Elephant
- d)Deer

3) The definition of ecosystem was first done by the scientist - - - in 1935 .

- a)A. G Tansale
- b)wood worth
- c)A.G. Stanle
- d)John Turk.

4)Stockholm Conference was held in the year- - -

- a)1972
- b)1974
- c)1975
- d)1977

5) - - - bird is known as scavenger of environment .

- a)Sparrow
- b)Crow
- c)Pigeon
- d)Parrot

6)- - - is the chief promoter of Chipko movement.

- a) Rajendra singh
- b) Sundarlal Bahuguna
- c) Medha Patkar

d) Dr.Swaminathan

7) The initiator of food chain is - - -

- a) Consumer
- b) Producer
- c) Decomposer
- d) Mankind

8) - - - gas is caused to Ozone depletion.

- a) Carbon Dioxide
- b) Chlorofluorocarbon
- c) Carbon monoxide
- d) Nitrogen

9) Bharatpur National Park is located in - - - state.

- a) Karnataka
- b) Rajasthan
- c) Bihar
- d) West Bengal

10) - - - Commission put forth the concept of Sustainable development.

- a) knowledge
- b) Brundtland
- c) Mudliyar
- d) Hunter

11) Ozone protection day is celebrated on - - -

- a) 16 July
- b) 16 August
- c) 16 September
- d) 16 November

12) The Environmental conference on the subject 'Man and Environment' was held in - - -

- a) Greece
- b) Stockholm
- c) Europe
- d) Russia

13) The credit of introducing the green revolution in India goes to - - -

- a) Dr. Panjabrao Deshmukh
- b) Dr. M.S. Swaminathan
- c) Dr. Menon
- d) Dr. Bahuguna

14) Melghat tiger project is located in - - - district.

- a) Amravati

- b) Kolhapur
- c) Pune
- d) Ratnagiri

15) Narmada Bachao movement is related to- - - person.

- a) Medha Patankar
- b) Medha Patkar
- c) Madhu Patkar
- d) Madhu Patankar

Q.2] Answer the following questions in brief. (at least 250 words)

- 1) Explain the Concept of Environment and Importance of Environment.
- 2) Write the main types of Energy resource.
- 3) What is mean by Biodiversity ? And Explain the concept of Biodiversity.
- 4) What is natural environment ? and its Correlation with technological environment .
- 5) Discuss the global warming.
- 6) Stockholm conference of environmental education.
- 7) Explain the project of Tiger and Bison.
- 8) How do you contribute to reduce environmental issues ?
- 9) Discuss the management of animals and plants.

Q.3] Answer the following question in about 800 words.

- 1) What is water pollution ? Explain the causes , effects and remedies of it.
- 2) Explain the meaning of ecosystem, concept and types.
- 3) Explain the causes, effects and remedies of noise pollution.

Q.4] Answer in (800 words)

- 1) Define meaning , Concept of Environmental education and Explain scope & Importance.
- 2) What do you mean by environment movement. Explain Chipko Movement and Silent Valley.
- 3) Explain the aims and objectives of Tibilisi conference . Explain the Scope of environmental education.
- 4) What is meant by Food chain, Food web? Write the components of food chain with example.
- 5) Write the strategies of environmental education.
- 6) How will you do management of water, land, plants and animals.

प्रश्न संच

Subject name:-B.Ed.(Semester) Part- II -Sem IV - Optional
Course (Any One) Environmental Education

प्र.१] खाली दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

१)पर्यावरणातील उर्जेच्या क्रमवार् संक्रमणास - - - - म्हणतात.

- अ)परिसंस्था
- ब) अन्नसाखळी
- क)अन्नजाळे
- ड)ऊर्जा विनिमय

२)कोल्हापूर जिल्ह्यातील राधानगरी जंगल हे ----- प्राण्यांसाठी प्रसिद्ध आहे.

- अ)गवा रेडा
- ब)वाघ
- क)हत्ती
- ड)हरीण

३) परिसंस्था व्याख्या सर्वप्रथम 1935 मध्ये ___ या शास्त्रज्ञाने केली होती.

- अ)ए. जी. टॅन्सले
- ब) वुडवर्थ
- क)ए.जी.स्टेनले
- ड)जॉन टर्क

४)स्टॉकहोम परिषद - - - या वर्षात भरली होती.

- अ) १९७२
- ब)१९७४
- क)१९७५
- ड) १९७७

५) - - पक्ष्याला पर्यावरणातील सफाई कामगार म्हणून ओळखले जाते.

अ) चिमणी

ब) कावळा

क) कबूतर

ड) पोपट

६) - - हे चिपको चळवळीचे प्रमुख प्रवर्तक आहेत.

अ) राजेंद्र सिंह

ब) सुंदरलाल बहुगुणा

क) मेधा पाटकर

ड) डॉ. स्वामिनाथन

७) अनन्साखळीचा आरंभकर्ता - - हा आहे.

अ) भक्षक

ब) उत्पादक

क) विघटक

ड) मानवजात

८) ओझोन क्षयास - - - वायु कारणीभूत होतो.

अ) कार्बन डायऑक्साइड

ब) क्लोरोफ्लुरोकार्बन्

क) कार्बन मोनोऑक्साइड

ड) नायट्रोजन

९) भरतपूर राष्ट्रीय उद्यान - - - राज्यात आहे.

अ) कर्नाटक

ब) राजस्थान

क) बिहार

ड) पश्चिम बंगाल

१०) - - - आयोगाने शाश्वत विकासाची संकल्पना मांडली.

अ) ज्ञान

ब) ब्रुटलँड

क) मुदलियार

ड) हँटर

११) ओझोन संरक्षण दिवस - - - रोजी साजरा केला जातो

अ) १६ जुलै

ब) १६ ऑगस्ट

क) १६ सप्टेंबर

ड) १६ नोव्हेंबर

१२) 'मानव आणि पर्यावरण' या विषयावरील पर्यावरण परिषद - -

याठिकाणी आयोजित करण्यात आली होती.

अ) ग्रीस

ब) स्टॉकहोम

क) युरोप

ड) रशिया

१३) भारतात हरितक्रांती घडवून आणण्याचे श्रेय - - - यांना जाते.

- अ) डॉ. पंजाबराव देशमुख
- ब) डॉ. एम. एस. स्वामीनाथन
- क) डॉ. मेनन
- ड) डॉ. बहुगुणा

१४) मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प - - - जिल्ह्यात आहे.

- अ) अमरावती
- ब) कोल्हापूर
- क) पुणे
- ड) रत्नागिरी

१५) नर्मदा बचाव चळवळ - - - व्यक्तीशी संबंधित आहे.

- अ) मेधा पाटणकर
- ब) मेधा पाटकर
- क) मधु पाटकर
- ड) मधु पाटणकर

प्रश्न २] खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या. (किमान 250 शब्द)

- १) पर्यावरणाची संकल्पना आणि पर्यावरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा ?
- २) ऊर्जा संसाधनांचे मुख्य प्रकार लिहा.
- ३) जैवविविधता म्हणजे काय ? आणि त्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) नैसर्गिक पर्यावरण म्हणजे काय ? आणि त्याचा तांत्रिक पर्यावरणाशी संबंध.
- ५) ग्लोबल वार्मिंगची चर्चा करा
- ६) स्टॉकहोम पर्यावरण शिक्षण परिषद
- ७) वाघ आणि गवा प्रकल्प स्पष्ट करा.
- ८) पर्यावरणीय समस्या कमी करण्यासाठी तुम्ही कसे योगदान द्याल.
- ९) प्राणी आणि वनस्पतींच्या व्यवस्थापनावर चर्चा करा.

प्रश्न ३] खालील प्रश्नाचे सुमारे 800 शब्दात उत्तर द्या.

- १) जलप्रदूषण म्हणजे काय ? जलप्रदूषणाची कारणे, परिणाम आणि उपाय स्पष्ट करा.
- २) परिसंस्थेचा अर्थ, संकल्पना आणि प्रकार स्पष्ट करा.
- ३) ध्वनी प्रदूषणाची कारणे, परिणाम आणि उपाय स्पष्ट करा.

प्रश्न ४] (शब्द मर्यादा 800)

- १) पर्यावरण शिक्षणाचा अर्थ, संकल्पना आणि व्याप्ती आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) पर्यावरण चळवळ म्हणजे काय ? आणी चिपको चळवळ (मूव्हमेंट) आणि शांतदरी (सायलेंट व्हॅली) स्पष्ट करा.
- ३) त्रिबिलिसी परिषदेची ध्येये आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा. पर्यावरण शिक्षणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ४) अन्नसाखळी, अन्न जाळी म्हणजे काय
अन्नसाखळीचे घटक उदाहरणासह लिहा.
- ५) पर्यावरण शिक्षणाची रणनीती लिहा.
- ६) तुम्ही पाणी, जमीन, वनस्पती आणि प्राणी यांचे व्यवस्थापन कसे कराल ?
